

Banca Națională
a Moldovei

Statistica datoriei externe

Angela Ghilan
Chișinău, 19 februarie 2016

Banca Națională
a Moldovei

STANDARDE METODOLOGICE

**Datoria Externă a Republicii Moldova
este compilată conform manualului
*“Ghidul Statistic pentru Compilatori
privind Datoria Externă”* recomandat
de FMI;**

DISEMINAREA DATELOR

Periodicitatea:

Trimestrial și anual

Diseminarea:

BNM baza de date interactivă
Comentarii analitice trimestriale
Anuarul statistic
Raportul anual al BNM
Comunicate de presă

3

PRINCIPII GENERALE

Definiție: (conform ghidului statistic al datoriei externe)

○ **Datoria Externă brută a Republicii Moldova la o perioadă anumită este suma angajamentelor de principal și/sau dobândă sau altă datorie care necesită achitată (rambursată) de către debitor (rezident) la o perioadă anumită în viitor creditorului (nerezidentului)**

4

PRINCIPII GENERALE

Principalele componente:

- **Obligațiuni**
- **Împrumuturi**
- **Credite comerciale**
- **Valuta și depozite**
- **Alte angajamente**
- **Investiții directe: creditare intragrup**

5

PRINCIPALELE COMPONENTE

Obligațiunile includ:

- *obligațiuni emise de R. Moldova care sunt deținute de nerezidenți cît și de către firme-mamă/sucursale nerezidente și obligațiunile emise de guvern plasate pe piața internă a Republicii Moldova, procurate de către nerezidenți.*

Împrumuturile constau din:

- *Împrumuturi FMI*
- *împrumuturi guvernamentale*
- *împrumuturi garantate de guvern*
- *împrumuturi private*

6

PRINCIPALELE COMPONENTE

Credite comerciale includ:

- *plățile în avans primite de agenții economici de la nerezidenți*
- *barterul neechivalent*
- *angajamente la import de mărfuri și servicii care n-au fost plătite la timp*

Valuta și depozite include:

- *depozitele nerezidenților în sistemul bancar din Moldova*

7

PRINCIPALELE COMPONENTE

Alte angajamente care cuprind:

- *arierate la principal și dobândă la împrumuturile externe*
- *datorii pentru resurse energetice și alte mărfuri importate anterior*

Investiții directe- creditare intragrup include:

- *împrumuturi primite de firme-mame sau filiale plasate peste hotare*
- *arieratele de principal și dobândă la aceste împrumuturi*

8

PRINCIPII GENERALE

Datoria Externa brută prezentată după sectoare instituționale:

- Sectorul guvernamental (Administrația publică)
- Autorități monetare
- Bănci
- Alte sectoare
- Investiții directe: creditare intragrup

9

DATORIA EXTERNĂ BRUTĂ (EXEMPLU)

	2010	2011	2012	2013	2014
Sectorul guvernamental	1,116.18	1,157.92	1,265.59	1,305.17	1,320.37
<i>Pe termen lung</i>	<i>1,116.18</i>	<i>1,157.92</i>	<i>1,265.59</i>	<i>1,305.17</i>	<i>1,320.37</i>
Împrumuturi	934.90	977.77	1,084.14	1,123.89	1,149.88
Alocări de DST	181.28	180.15	181.45	181.28	170.49
Autorități monetare	204.24	327.05	467.34	445.07	390.70
<i>Pe termen lung</i>	<i>204.24</i>	<i>327.05</i>	<i>467.34</i>	<i>445.07</i>	<i>390.70</i>
Împrumuturi	204.24	327.05	467.34	445.07	390.70
Bănci	406.62	544.11	581.82	856.84	579.32
<i>Pe termen scurt</i>	<i>113.18</i>	<i>184.17</i>	<i>189.32</i>	<i>443.37</i>	<i>298.80</i>
Împrumuturi	10.60	28.85	38.85	62.56	57.12
Valută și depozite	101.97	148.99	144.80	371.33	233.57
Alte angajamente aferente datoriei	0.61	6.33	5.67	9.48	8.11
<i>Pe termen lung</i>	<i>293.44</i>	<i>359.94</i>	<i>392.50</i>	<i>413.47</i>	<i>280.52</i>
Împrumuturi	293.44	359.94	392.50	413.47	280.52
Alte sectoare	2,100.09	2,372.80	2,665.71	2,933.10	3,146.41
<i>Pe termen scurt</i>	<i>1,320.76</i>	<i>1,543.14</i>	<i>1,646.73</i>	<i>1,811.30</i>	<i>1,983.85</i>
Împrumuturi	18.85	18.93	21.34	68.68	19.26
Credite comerciale	775.72	947.34	987.77	1,066.57	1,136.92
Alte angajamente aferente datoriei	526.19	576.87	637.62	676.05	827.67
Arierate	93.35	121.80	125.87	136.77	172.34
Altele	432.84	455.07	511.75	539.28	655.33
din care datoria pentru resurse energetice	419.64	453.45	505.67	537.66	653.71
<i>Pe termen lung</i>	<i>779.33</i>	<i>829.66</i>	<i>1,018.98</i>	<i>1,121.80</i>	<i>1,162.56</i>
Împrumuturi	779.33	829.66	1,018.98	1,121.80	1,162.56
Investiții directe: creditare intragrup	883.97	957.03	1,039.36	1,134.19	1,133.45
Angajamente față de investitorii străini	883.97	957.03	1,039.36	1,134.19	1,133.45
Arierate	84.26	100.59	111.26	116.87	155.20
Împrumuturi de la investitorii străini	799.71	856.44	941.64	1,027.03	991.24
TOTAL	4,711.10	5,358.91	6,019.82	6,674.37	6,570.25

10

DATORIA EXTERNA

- Datoria publică și public garantată
  - Termen scurt
  - Termen lung
- Datoria privată negarantată
  - Termen scurt
  - Termen lung

11

DATORIA EXTERNĂ PUBLICĂ, PUBLIC GARANTATĂ ȘI DATORIA PRIVATĂ NEGARANTATĂ (EXEMPLU)

	2010	2011	2012	2013	2014
Datoria publică și public garantată	1,348.68	1,521.35	1,762.56	1,774.92	1,731.05
<i>Pe termen scurt</i>	0.03				
Alte angajamente aferente datoriei	0.03				
Arierate (principal și dobândă)	0.03				
din care datoria corporațiilor publice	0.03				
<i>Pe termen lung</i>	1,348.65	1,521.35	1,762.56	1,774.92	1,731.05
Împrumuturi	1,167.37	1,341.20	1,581.11	1,593.64	1,560.56
din care datoria corporațiilor publice	21.86	47.04	46.47	38.09	34.23
Alocări de DST de la FMI	181.28	180.15	181.45	181.28	170.49
Datoria privată negarantată	3,362.42	3,837.56	4,257.26	4,899.45	4,839.20
<i>Pe termen scurt</i>	1,433.91	1,727.37	1,836.05	2,254.67	2,282.65
Împrumuturi	29.45	47.78	60.19	131.24	76.38
Valută și depozite	101.97	148.99	144.80	371.33	233.57
Credite comerciale	775.72	947.34	987.77	1,066.57	1,136.92
Alte angajamente aferente datoriei	526.77	583.20	643.29	685.53	835.78
Arierate (principal și dobândă)	93.32	121.80	125.87	136.77	172.34
Altele	433.45	461.40	517.42	548.76	663.44
<i>Pe termen lung</i>	1,044.54	1,153.22	1,381.84	1,510.59	1,423.10
Împrumuturi	1,044.54	1,153.22	1,381.84	1,510.59	1,423.10
<i>Investiții directe: creditare intragrup</i>	883.97	957.03	1,039.36	1,134.19	1,133.45
Angajamente față de investitorii străini	883.97	957.03	1,039.36	1,134.19	1,133.45
Arierate	84.26	93.57	97.72	107.16	142.21
Împrumuturi de la investitorii străini	799.71	863.46	941.64	1,027.03	991.24
TOTAL	4,711.10	5,358.91	6,019.82	6,674.37	6,570.25

12

ÎMPRUMUTURI ȘI ALOCĂRI DST

○ Prezentare sectorială:

- Autorități monetare
- Datoria de stat directă
- Datoria garantată asumată de stat
- Datoria UAT
- Datoria corporațiilor publice
- Datoria privată garantată de stat
- Datoria privată negarantată de stat

13

ÎMPRUMUTURI ȘI ALOCĂRI DST

	2010	2011	2012	2013	2014
Autorități monetare	204.24	327.05	467.34	445.07	390.70
Împrumuturi (de la FMI)	204.24	327.05	467.34	445.07	390.70
Datoria de stat directă	1,106.09	1,134.85	1,239.92	1,286.62	1,305.02
Împrumuturi	924.81	954.70	1,058.47	1,105.34	1134.53
Alocări de DST de la FMI	181.28	180.15	181.45	181.28	170.49
Datoria garantată asumată de stat	10.08	7.63	5.64	3.55	1.10
Alte sectoare	10.08	7.63	5.64	3.55	1.10
Împrumuturi	10.08	7.63	5.64	3.55	1.10
Datoria UAT	15.44	15.44	20.02	15.00	14.25
Împrumuturi	15.44	15.44	20.02	15.00	14.25
Datoria corporațiilor publice	21.89	31.60	26.45	23.09	19.98
Alte sectoare	21.89	31.60	26.45	23.09	19.98
Împrumuturi	21.86	31.60	26.45	23.09	19.98
Arierate la împrumuturi	0.03				
Datoria privată garantată de stat	6.37	4.78	3.18	1.60	
Alte sectoare	6.37	4.78	3.18	1.60	
Împrumuturi	6.37	4.78	3.18	1.60	
Datoria privată negarantată de stat	2,051.97	2,280.25	2,607.28	2,912.79	2,805.28
Bănci	304.91	389.62	431.35	476.03	337.64
Împrumuturi	304.91	389.62	431.35	476.03	337.64
Alte sectoare (inclusiv de la investitorii străini)	1,747.06	1,890.63	2,175.93	2,436.76	2,467.64
Împrumuturi	1,569.48	1,675.49	1,952.33	2,192.82	2153.09
Arierate la împrumuturi	177.58	215.14	223.60	243.94	314.55
TOTAL	3,400.64	3,801.60	4,369.83	4,687.72	4,536.33

14

Banca Națională
a Moldovei

ÎMPRUMUTURI ȘI ALOCĂRI DST CU DETALII SUPLIMENTARE

	31.12.2013	Trageri	Plăți reale de principal	Alte ajustări	Fluctuația ratei de schimb	31.12.2014
Datoria autorităților monetare	445.07		-29.27		-25.10	390.70
credite multilaterale	445.07		-29.27		-25.10	390.70
Datoria de stat directă	1,286.62	153.42	-48.45		-86.57	1,305.02
credite multilaterale și alocări de DST	1,107.08	131.47	-25.69		-78.96	1,133.90
credite bilaterale	179.54	21.95	-22.76		-7.61	171.12
Datoria garantată asumată de stat	3.55		-2.22		-0.23	1.10
de la alți creditori	3.55		-2.22		-0.23	1.10
Datoria UAT	15.00	2.56	-2.48		-0.83	14.25
credite multilaterale	13.95	2.56	-1.44		-0.82	14.25
de la alți creditori	1.05		-1.04		-0.01	0.00
Datoria corporațiilor publice	23.09	6.17	-7.44		-1.84	19.98
credite multilaterale	5.66	3.26	-0.79		-0.89	7.24
de la alți creditori	17.43	2.91	-6.65		-0.95	12.74
Datoria privată garantată de stat	1.60		-1.60			
credite multilaterale	1.60		-1.60			
Datoria negarantată de stat	2,912.79	504.95	-532.83	10.92	-90.55	2,805.28
credite multilaterale	353.79	40.37	-117.77		-9.17	267.22
de la alți creditori	2,559.00	464.58	-415.06	10.92	-81.38	2,538.06
TOTAL	4,687.72	667.10	-624.29	10.92	-205.12	4,536.33

15

ÎMPRUMUTURI ȘI ALOCĂRI DST PE CREDITORI

	2010	2011	2012	2013	2014
Autorități monetare	204.24	327.05	467.34	445.07	390.70
FMI	204.24	327.05	467.34	445.07	390.70
Datoria de stat directă	1,106.09	1,134.85	1,239.92	1,286.62	1,305.02
<i>Organisme internaționale</i>	<i>855.53</i>	<i>920.06</i>	<i>1,039.32</i>	<i>1,107.08</i>	<i>1,133.90</i>
BIRD și AID	479.41	508.16	562.93	568.71	564.16
BERD	0.49	3.49	14.41	32.74	48.06
FIDA	42.31	45.42	54.24	63.84	61.51
BDCE	12.34	13.30	17.82	27.73	27.53
BEI	16.49	24.15	62.03	86.48	124.55
FMI	304.49	325.54	327.89	327.58	308.09
<i>Relații bilaterale</i>	<i>250.56</i>	<i>214.79</i>	<i>200.60</i>	<i>179.54</i>	<i>171.12</i>
SUA	51.24	48.65	46.07	43.48	40.90
Japonia	23.40	21.23	16.25	10.38	24.62
Rusia	109.09	96.89	84.68	70.06	55.45
România	9.40	9.40	8.06	6.71	5.37
Germania	33.99	31.29	30.31	28.64	22.81
Datoria garantată asumată de stat	10.08	7.63	5.64	3.55	1.10
Alți creditori	10.08	7.63	5.64	3.55	1.10
Datoria UAT		15.44	20.02	15.00	14.25
<i>Organisme internaționale</i>		<i>11.43</i>	<i>11.32</i>	<i>13.95</i>	<i>14.25</i>
IFC		5.00	4.69	7.07	8.17
BEI		6.43	6.63	6.88	6.08
Alți creditori		4.01	8.70	1.05	
Datoria corporațiilor publice	21.89	31.60	26.45	23.09	19.98
<i>Organisme internaționale</i>	<i>8.75</i>	<i>16.39</i>	<i>16.50</i>	<i>5.66</i>	<i>7.24</i>
BERD	8.62	14.80	14.86	5.66	7.24
BEI	0.13	1.59	1.64		
Alți creditori	13.14	15.21	9.95	17.43	12.74
Datoria privată garantată de stat	6.37	4.78	3.18	1.60	
<i>Organisme internaționale</i>	<i>6.37</i>	<i>4.78</i>	<i>3.18</i>	<i>1.60</i>	
BERD	6.37	4.78	3.18	1.60	
Datoria privată negarantată de stat	2,051.97	2,280.25	2,607.28	2,912.79	2,805.28
Organisme internaționale	235.67	307.84	358.37	353.79	267.22
Alți creditori	1,816.30	1,972.41	2,248.91	2,559.00	2,538.06
TOTAL	3,400.64	3,801.60	4,369.83	4,687.72	4,536.33

16

Banca Națională
a Moldovei

INDICATORII SUSTENABILITĂȚII DATORIEI EXTERNE

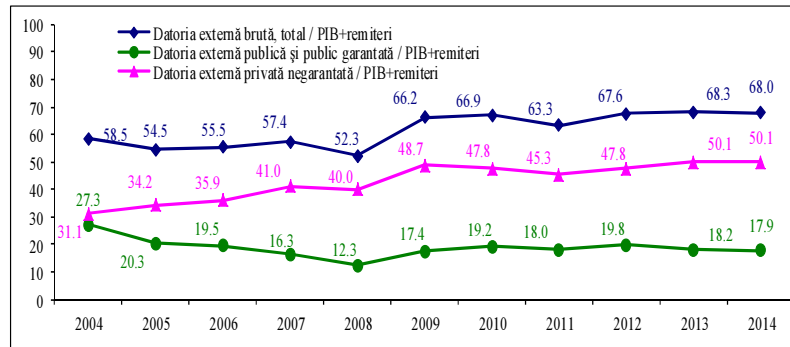
Banca Națională
a Moldovei

INDICATORII SUSTENABILITĂȚII

Plafoane indicative în baza scorului CPIA (*Country Policy and Institutional Assessment*) elaborat de Banca Mondială. În anul 2014, scorul Republicii Moldova s-a diminuat până la 3.79, astfel plafoanele s-au stabilit la nivelul:

- 45% pentru raportul dintre DEPPG și PIB+remiteri;
- 160% pentru raportul dintre DEPPG și exporturi+remiteri;
- 300% pentru raportul dintre DEPPG și veniturile bugetului public național;
- 20% pentru raportul dintre serviciul DEPPG și exporturi+remiteri;
- 22% pentru raportul dintre serviciul DEPPG și veniturile bugetului public național.

EVOLUTIA RAPORTULUI DE LA PIB+REMITERI %

19

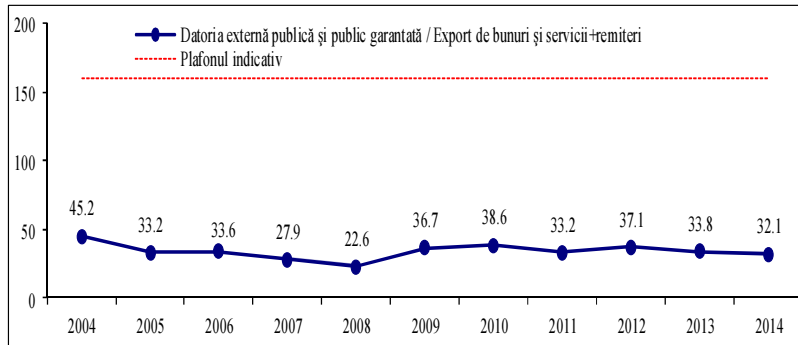
INDICATORII SUSTENABILITĂȚII

Raportată la suma exporturilor de bunuri și servicii și remiteri realizate în 2014, datoria externă publică și public garantată a constituit 32.1 la sută, micșorându-se cu 1.7 p.p. față de anul 2013 pe fundalul creșterii remiterilor.

Raportul dintre datoria externă publică și public garantată și veniturile bugetului public național a fost în descreștere comparativ cu finele anului 2013 cu 3.3 p.p. (de la 60.6 la sută în 2013 până la 57.3 la sută în anul 2014).

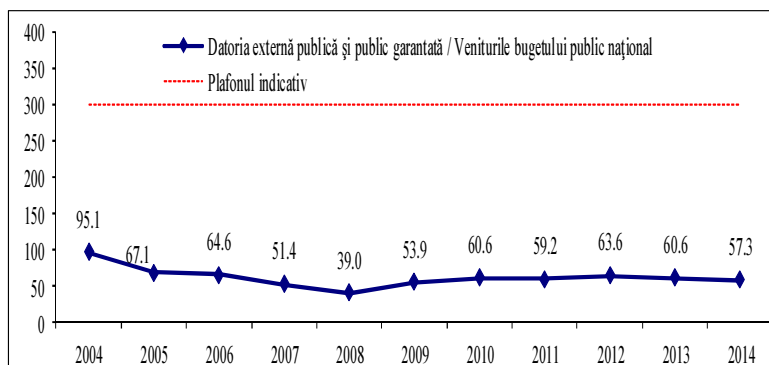
20

RAPORTUL DATORIEI EXTERNE PUBLICE SI PUBLIC GARANTATE LA EXPORTURILE DE BUNURI SI SERVICII + REMITERI, %

21

RAPORTUL DATORIEI EXTERNE PUBLICE SI PUBLICE GARANTATE LA VENITURILE BUGETULUI PUBLIC, %

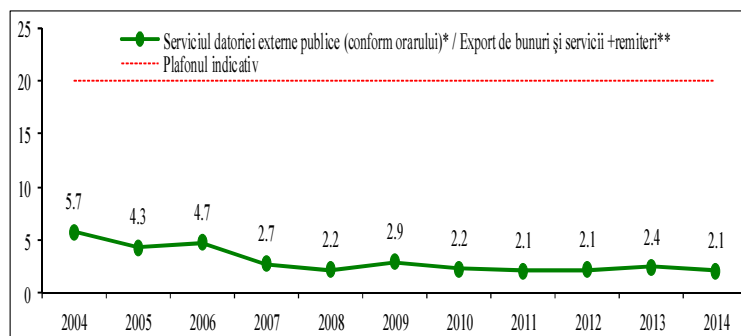
22

INDICATORII SUSTENABILITĂȚII

- Serviciul Datoriei publice se situează în ultimii 6 ani sub nivelul de 5 la sută din volumul de bunuri și servicii exportate.
- Presiunea serviciului datoriei externe publice asupra finanțelor publice este scăzută – 3.7 la sută din veniturile bugetului public.

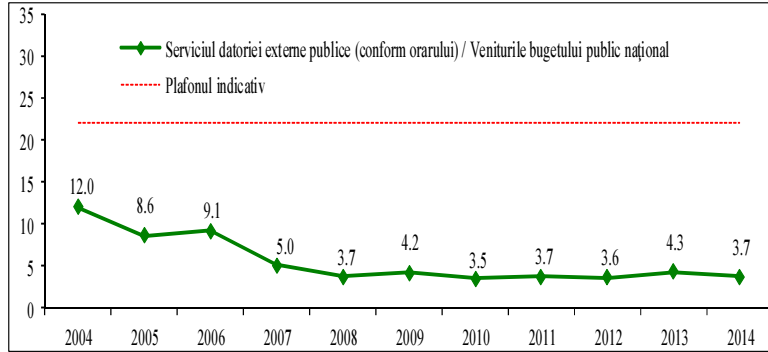
23

RAPORTUL SERVICIULUI DATORIEI EXTERNE PUBLICE LA EXPORTURILE DE BUNURI SI SERVICII + REMITERI, %

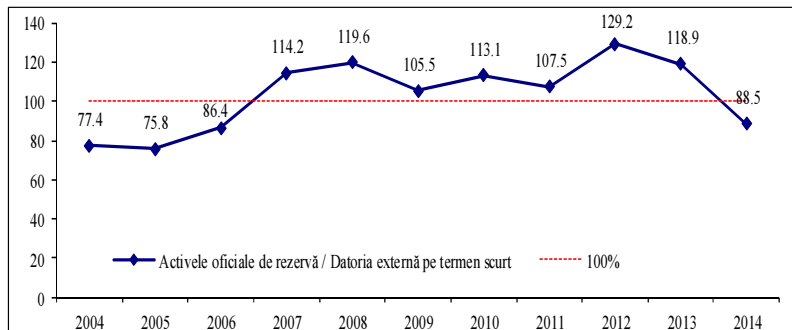
24

PRESIUNEA SERVICIULUI DATORIEI EXTERNE PUBLICHE ASUPRA FINANTELOR PUBLICE, %

25

GRADUL DE ACOPERIRE A DATORIEI PE TERMEN SCURT PRIN ACTIVELE OFICIALE DE REZERVĂ, %

26